

Pedagoška korpusna slovnica – učencu prijazna “slovnica”

Iztok Kosem

Trojina, zavod za uporabno slovenistiko

www.trojina.si

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

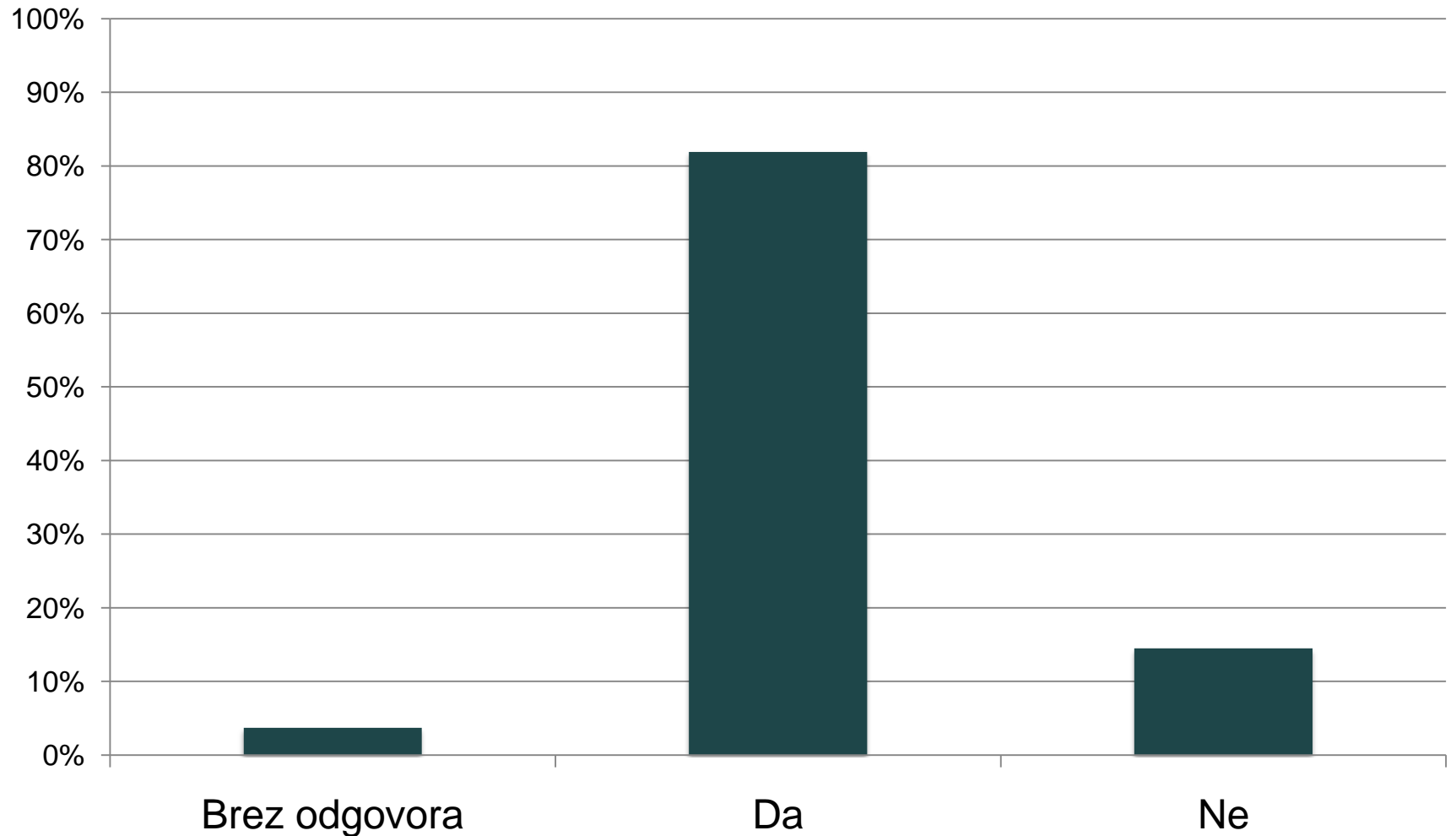
Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

Kateri viri so najprimernejši za reševanje težav učencev izven šole?

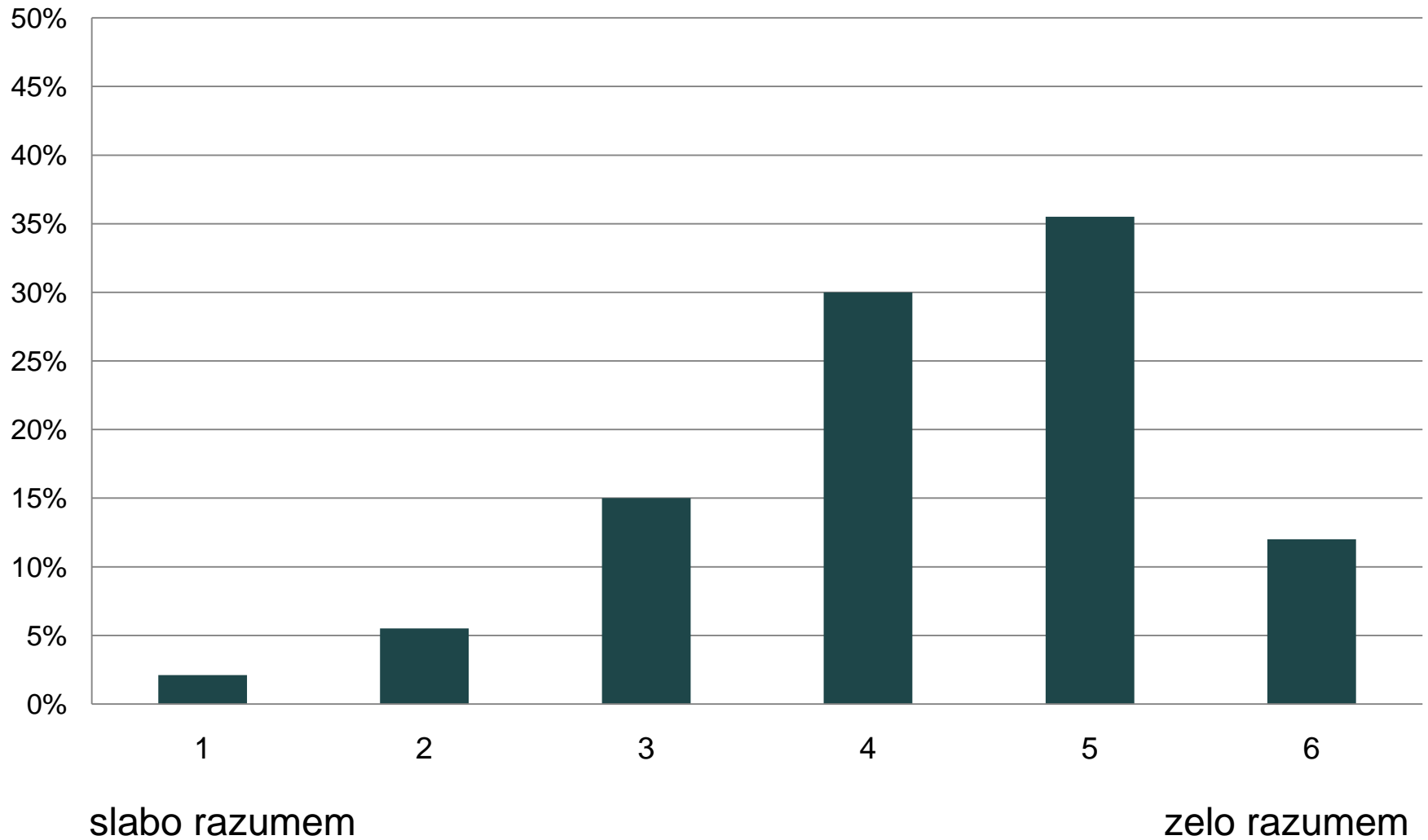
ODGOVOR	ŠT. POJAVITEV	DELEŽ VSEH ODGOVOROV
učbenik za slovenščino	219	79,3 %
slovnica	30	10,9 %
spletna stran	36	13 %
drugo	43	15,6 %
SKUPAJ	328	

Razumljivost razlag v učbenikih (učitelji)

Razumljivost razlag v učbenikih (učenci)

Reševanje slovničnih problemov

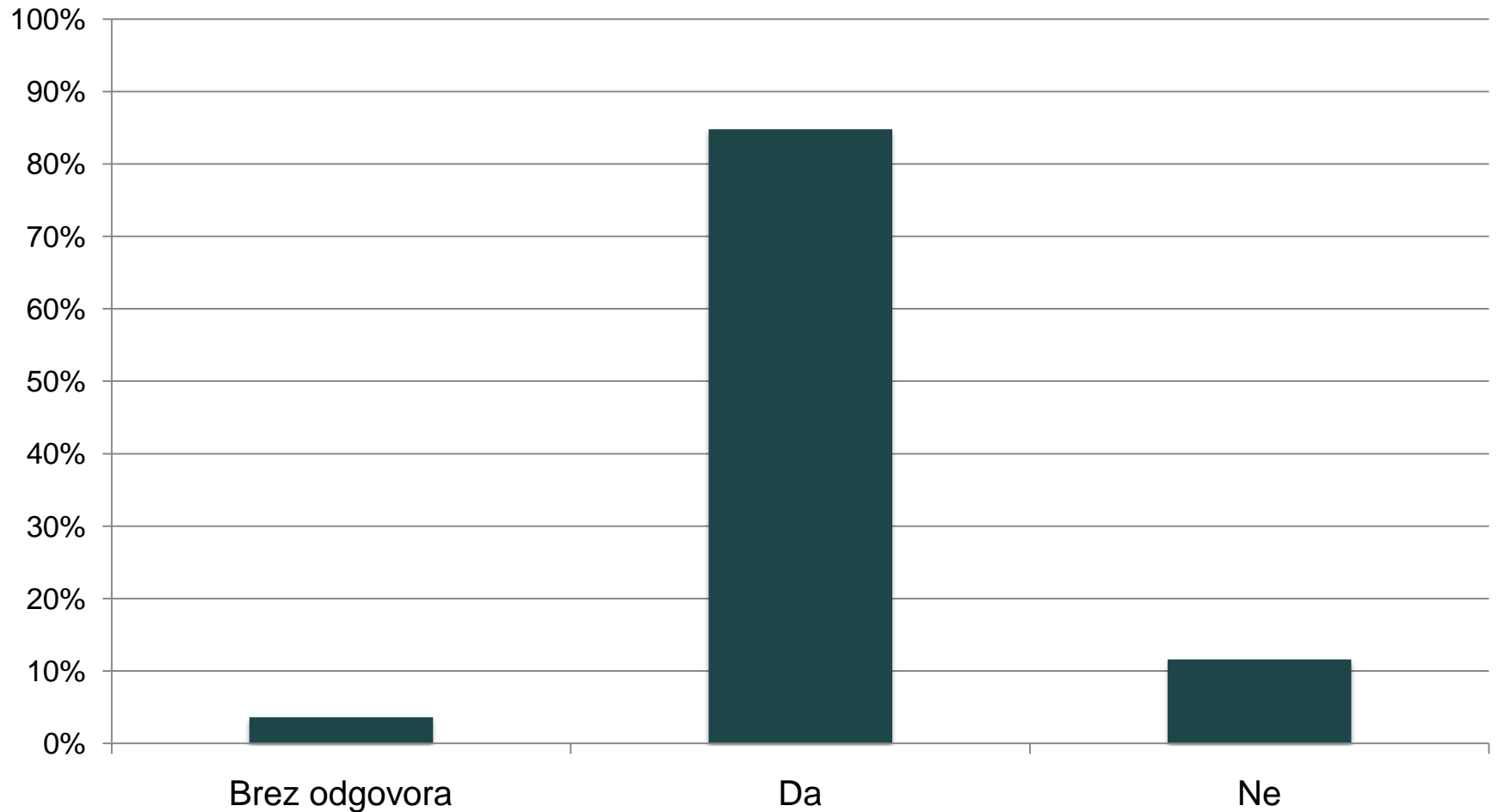
- Doma učenci po učbenikih ne posegajo
  - pomoč domačih oziroma sošolcev
  - internet
  - napišejo po občutku
- Učenci najredkeje uporabljajo slovnico
- Za mnoge učitelje e-viri neprimerni za domače delo učencev
- TODA učenci najpogosteje uporabljajo spletne brskalnike, zelo redko pa knjige (ne glede na vir)

- Pomanjkanje ustreznih slovnčnih priročnikov
- Knjižna oblika neprimerna za sodobno mladino, ki išče hiter dostop do podatkov za reševanje težav
- Potreba po pedagoški slovnici?

Je pedagoška slovnica potrebna?

Kazalo

pedagoška korpusna slovnica

NAJDI

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

- Aktivnost na projektu SSJ
- Trajanje: januar 2010 - december 2013
- Izhodišče: opis jezikovnega sistema, ki različne ravni jezikovnega sistema obravnava celostno
- Povezanost z aktivnostjo slogovni priročnik

Načrt izdelave

Analiza obstoječih virov

2010

Izdelava kazala (nabor problemov)

Izbira platforme (oblikovanje spletne podobe)

Izdelava vzorčnih gesel

Navodila za avtorje

julij 2011

Izdelava poglavij

- Testiranja v šolah

Usklajevanje s slogovnim priročnikom

julij 2013

Zaključek - objava spletnega portala

konec 2013

- Učbeniki, slovnice, elektronski viri
- Osredotočenost na:
  - Jezik in primere rabe
  - Način podajanja vsebine
  - Oblikovne rešitve
  - Uporabniško (ne)prijaznost

SLOVNICE

- Večinoma klasična sistemska struktura
- Neizogibanje terminologiji (naprednejši ciljni uporabnik)
- Nekaterе tuje slovnice odstopajo od sistemskega pristopa in se posvečajo težavam:
  - Foley, Mark, in Diane Hall (2009) *Advanced Learners' Grammar. A Self-study Reference & Practice Book with Answers*. Harlow: Longman.
- V tujih slovnicaх več opiranja na korpusne podatke:
  - Carter, Ron in McCarthy, Michael (2006) *Cambridge Grammar of English, A Comprehensive Guide - Spoken and Written English, Grammar and Usage*. Cambridge University Press.

Kazalo

analiza obstoječih virov

NAJDI

ELEKTRONSKI VIRI

- Pogosto le knjige prenesene v e-obliko
- Ponekod iskanja možna le s klikanjem po kazalu
  - <http://gradiva.txt.si/slovenscina>

KAZALO

Moderna

Svetovna književnost 20. stoletja

Ekspresionizem

Socialni realizem

Književnost med NOB

Naloge iz književnosti

Skladnja

Pravopis

Besedilne vrste

Skladanje besedil

Slovenščina zunaj meja RS

Skladnja

- + Poved, stavek 📁
- + Stavčni členi 📁
- + Osebek 📁
- + Povedek 📁
- + Prislovna določila 📁
- + Predmet 📁
- + Prilastek 📁
- + Zveza stavkov 📁
- + Odvisniki 📁
- + Priredja 📁
- + Posebni stavčni tipi 📁
- + Pretvorbe besednih zvez v stavke 📁
- + Vaje iz skladnje 📁
- + Test iz skladnje 📁
- + Stavčna fonetika 📁
- + Stavčna fonetika – členjenje besedila na segmente 📁

ELEKTRONSKI VIRI

- Pogosto le knjige prenesene v e-obliko
- Ponekod iskanja možna le s klikanjem po kazalu
  - <http://gradiva.txt.si/slovenscina>
- Slaba izkoriščenost prednosti elektronskega medija
- Tujejezični viri boljši predvsem v izkoriščanju potenciala multimedijskih vsebin
  - <http://azarinteractive.longmanhomeusa.com/>

JEZIK IN PRIMERI RABE

- Razlage
  - od splošnega k specifičnemu, definiran termin pogosto na koncu razlage
  - Boljše so enostavčne razlage, izogibati se je treba kompleksnosti (npr. rabi velikega števila odvisnikov, oklepajev ali podpičij)
- Avtentični zgledi, v obliki povedi
- Nagovarjanje uporabnika v 1. osebi množine (2. oseba množine v nalogah)

Kazalo

analiza obstoječih virov

NAJDI

PODAJANJE VSEBINE

- Večnivojsko podajanje vsebine
- vsak jezikoslovni pojem mora biti razložen
- Podani primeri neustrezne rabe, sledi jim ponazoritev ustrezne rabe (daj primer)

Če ali ali?

Če je pogojni veznik in se uporablja za izražanja pogoja. Kadar ga uporabimo v predmetnem odvisniku, se ne izražamo knjižno:

Peter me je vprašal, če imam nalogo.

>>> **NAPAČNO.** Peter me je vprašal, **ali** imam nalogo.

GRAFIČNA PODOBA

- Izraba alternativ, kot so preglednice, tabele in miselni vzorci
- Definicije grafično ločiti od ostalega besedila
- Uporaba rubrik
- Zmerna barvitost in omejen nabor pisav

Kazalo

Izdelava kazala

NAJDI

1. Analiza korpusa ŠOLAR

- Napake **oblike**
- Napake **skladnje**
- Napake **besedišča**
- Napake **zapisa**

Nekaj
primerov
napak oblike

Kazalo

Izdelava kazala

NAJDI

1. Analiza korpusa ŠOLAR

- Napake **oblike**
- Napake **skladnje**
- Napake **besedišča**
- Napake **zapisa**

Vključujejo napake besednega reda; izpusta, odvečnih besed, neustrezne strukture.

Nekaj primerov napak oblike

Kazalo

Izdelava kazala

NAJDI

1. Analiza korpusa ŠOLAR

- Napake **oblike**
- Napake skladnje
- Napake **besedišča**
- Napake zapisa

Vključujejo napake črkovanja;
krajšav, male/velike začetnice;
pisanja skupaj/narazen, števil.

Nekaj
primerov
napak oblike

Kazalo

Izdelava kazala

NAJDI

1. Analiza korpusa ŠOLAR

- Napake **oblike**
- Napake **skladnje**
- Napake **besedišča**
- Napake **zapisa**

Nekaj
primerov
napak oblike

Kazalo

Izdelava kazala

NAJDI

1. Analiza korpusa ŠOLAR

- Napake **oblike**
- Napake **skladnje**
- Napake **besedišča**
- Napake **zapisa**

Nekaj
primerov
napak oblike

Kazalo

nedoločnik/namenilnik

NAJDI

Meursault je menil, da se absurdnosti vsi moremo tip="O">zavedat

zavedati

.

Odpeljali so ga domov tip="O">zakrpati

zakrpat

, kjer je vzel svoj revolver, in se vrnil do arabcev, kjer je svojemu "dolžniku" nameril pištolo v glavo.

Pa še ne zna tip="O">razmišljat

razmišljati

, saj ga drugi vedno ukanijo, kljub temu da hoče on njih.

Ljubezen resnično lahko premaga vse ovire samo tip="O">mora

mora

 to tip="O">hotet

hoteti

 in biti čvrsta ne glede na to kaj se bo zgodilo.

Kazalo

sklanjanje

NAJDI

Polikarp in Izidor nista imela ravno najbolši
najboljšega odnos
odnosa.

Vendar je bila Katarina v očeh partizanih
partizanov izdajalka, zato so jo obsodili na smrt.

Naša družba je prvič v večih več letih
dobila „vodjo“, nekoga, ki je izstopal, ki je bil nekaj več kot vsi
ostali, nekoga, ki je imel glavno besedo.

In imela je razlog zato, ker je imela doma še troje manjših glav oz
otrokov otrok, ki so bili delovni, kot oče
Karničnik.

Kazalo

ujemanje

NAJDI

Dvogovori o vojnem dogajanju ju tip="O">pripelje

pripeljejo

</u> do razhajanj.

Kot že prej omenjeno nam ti dve zgodbi iz Svetega pisma tip="O">kažejo

kažeta

</u> modrost in pravičnost Salomona in Jezusa.

Kazalo

Izdelava kazala

NAJDI

2. Analiza odgovorov učiteljev na vprašanje o najpogostejših slovničnih težavah, ki jih imajo učenci

Oglej si rezultate

Raven	%
skladnja	30,63
oblikoslovje	30,17
pravopis	22,36
sporočanje	5,05
glasoslovje	3,83
drugo	3,22
besedotvorje	2,30
besedoslovje	1,38
stilistika	0,61
pravorečje	0,46

Kazalo

Izdelava kazala

NAJDI

2. Analiza odgovorov učiteljev na vprašanje o najpogostejših slovničnih težavah, ki jih imajo učenci

Oglej si rezultate

Raven	%
skladnja	30,63
oblikoslovje	30,17
pravopis	22,36
sporočanje	5,05
glasoslovje	3,83
drugo	3,22
besedotvorje	2,30
besedoslovje	1,38
stilistika	0,61
pravorečje	0,46

Kazalo

Izdelava kazala

NAJDI

[Nazaj](#)

Raven	%
skladnja	30,63
oblikoslovje	30,17
pravopis	22,36
sporočanje	5,05
glasoslovje	3,83
drugo	3,22
besedotvorje	2,30
besedoslovje	1,38
stilstika	0,61
pravorečje	0,46

Kazalo

Izdelava kazala

NAJDI

[Nazaj](#)

Raven	%
skladnja	30,63
oblikoslovje	30,17
pravopis	22,36
sporočanje	5,05
glasoslovje	3,83
drugo	3,22
besedotvorje	2,30
besedoslovje	1,38
stilistika	0,61
pravorečje	0,46

Kazalo

Izdelava kazala

NAJDI

2. Analiza odgovorov učiteljev na vprašanje o najpogostejših slovničnih težavah, ki jih imajo učenci

Oglej si rezultate

Raven	%
skladnja	30,63
oblikoslovje	30,17
pravopis	22,36
sporočanje	5,05
glasoslovje	3,83
drugo	3,22
besedotvorje	2,30
besedoslovje	1,38
stilistika	0,61
pravorečje	0,46

Kazalo

Izdelava kazala

NAJDI

Na začetek

3. Analiza slovničnih vprašanj (in odgovorov) na spletnih forumih

- ŠUSS (<http://www2.arnes.si/~Imarus/suss/>)
- Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik (www.centerslo.net)
- Med.Over.net
- www.eknjiga.si

Kazalo

Izdelava kazala

NAJDI

Na začetek

3. Analiza slovničnih vprašanj (in odgovorov) na spletnih forumih

- ŠUSS (<http://www2.arnes.si/~Imarus/suss/>)
- Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik (www.centerslo.net)
- Med.Over.net
- www.eknjiga.si

Kazalo

pedagoška korpusna slovnica

NAJDI

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ŠOLSTVO IN ŠPORT

Naložba v vašo prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
Evropski socialni sklad

Kazalo

pedagoška korpusna slovnica

NAJDI

PEDAGOŠKA

- Namenjena osnovnošolcem (7-9. razred) in srednješolcem
- Slovnica naravnana na najšibkejši člen
- Koristna tudi za zahtevnejše uporabnike
- Predvidena vključitev kratkih vaj za preverjanje razumevanja
- Predvidena tudi za rabo v učilnici (interaktivne table)

PEDAGOŠKA

KORPUSNA

SLOVNICA

IN ŠE ZA KONEC

Kazalo

pedagoška korpusna slovnica

NAJDI

KORPUSNA

Uporaba korpusnih virov na vseh stopnjah izdelave slovnice:

- Šolar – za nabor problemov
- Gigafida – milijardni korpus slovenščine
- KRES – referenčni korpus slovenščine
- GOS – korpus govorne slovenščine
- Leksikalna baza

PEDAGOŠKA

KORPUSNA

SLOVNICA

IN ŠE ZA KONEC

Kazalo

pedagoška korpusna slovnica

NAJDI

“SLOVNICA”

- Ni tradicionalna slovnica - slovnični portal
- V ospredju je pomoč pri slovničnih težavah, ne pa opis sistema in usvajanje jezikoslovnih pojmov
- Izkoriščanje prednosti elektronskega medija (multimedijska vsebina, intuitivnost)
- Tematika predstavljena v **izrazito poljudni** in **uporabniku prijazni** obliki

PEDAGOŠKA

KORPUSNA

SLOVNICA

IN ŠE ZA KONEC

Kazalo

pedagoška korpusna slovnica

NAJDI

“SLOVNICA”

- Ni tradicionalna slovnica - slovnični portal
- V ospredju je pomoč pri slovničnih težavah, ne pa opis sistema in usvajanje jezikoslovne terminologije
- Izkoriščanje prednosti elektronskega medija (multimedijska vsebina, intuitivnost)
- Tematika predstavljena v **izrazito poljudni** in **uporabniku prijazni** obliki

PEDAGOŠKA

KORPUSNA

SLOVNICA

IN ŠE ZA KONEC

Kazalo

pedagoška korpusna slovnica

NAJDI

HVALA ZA POZORNOST!